

VEGHEL

Nieuw Parochiekatern maart 2012

In Veghel zullen negen geloofsgemeenschappen samen verder gaan als Nieuwe Parochie. Naar verwachting zullen de pastorale eenheid van Veghel en de parochies H. Antonius Abt te Eerde, H. Lambertus te Zijtaart, H. Antonius van Padua te Keldonk, O.L. Vrouw, Moeder van Goede Raad te Mariaheide, H. Servatius te Erp en de H. Servatius te Boerdonk in het voorjaar van 2013 samengaan als één Nieuwe Parochie. Het nieuwe parochiële grensgebied is daarmee gelijk aan de gemeentegrenzen van Gemeente Veghel.

Momenteel zijn twee groepen bezig: een pastorale en een bestuurlijke stuurgroep. De bestuurlijke stuurgroep bestaat uit vijf subgroepen voor administratie, secretariaat, gebouwen, vrijwilligers en communicatie. Het beoogde pastorale team bestaat uit pastoor Ard Smulders, diaken Hans van Bemmel en pastoraal werker Antoon van der Steen. In dit katern komen twee leden van de stuurgroep diaken Hans van Bemmel en Jan Rietbergen aan het woord over respectievelijk de bestuurlijke en pastorale ontwikkelingen in Veghel. In hun communicatie worden zij bijgestaan door Karien Janssen-Schwiebe die in dit katern ook aan het woord komt.

Samen een werkbare modus vinden

Recent afkomstig uit het bisdom van Rotterdam, is Franciscaanse broeder Hans van Bommel als diaken betrokken bij de beoogde Nieuwe Parochie van Veghel. In het samenvoegingsproces heeft hij de rol van voorzitter van de bestuurlijke stuurgroep die zich sinds zijn komst vorig jaar bezighoudt met de inventarisatie van onder meer financiën, kerkgebouwen en communicatie. Daarnaast timmert hij aan de weg in het jongerenpastoraat in de regio. Met het jongereninitiatief M25, dat hij uit Rotterdam heeft meegenomen, wil hij het aanbod voor vormselvoorbereidingen en jongerenactiviteiten in de nieuwe situatie uitbouwen. Het concept, gebaseerd op de werken van barmhartigheid uit Mattheüs 25, sluit volgens Van Bommel ontzettend goed aan op het speerpunt van Jeugd en Jongeren.

Toen Van Bommel in Veghel kwam wist hij aanvankelijk niet van de fusieplannen van het bisdom. Van Bommel: "Toen ik vanwege mijn ervaringen in het bedrijfsleven en mijn ervaringen met een parochiesamenvoeging in Delft gevraagd werd mee te werken aan het fusieproces, heb ik daarmee ingestemd omdat de Kerk mij dierbaar is. Het is niet zo dat ik stond te juichen, want ik doe veel liever diaconie en opbouwwerk met jongeren. Maar ik dacht: als ik eenmaal met de inventariserende gesprekken bezig ben, dan neem ik mijn ideeën voor het jongerenwerk in alle contacten vanzelf mee."

Van Bommel werkt hard aan de voorbereidingen, maar heeft bijzonder oog voor de lokale gemeenschappen: "Sommige kerkdorpen zijn al ruim honderd jaar een zelfstandige parochie. Voor hen is het heel wat om dat prijs te geven. Dan ga je niet over één nacht ijs. Van de andere kant beseft de diaken ook dat veranderingen nu eenmaal altijd pijnlijk zijn. Ik vergelijk het wel eens met ouderen die naar het bejaardenhuis gaan. Die moeten ook hun zelfstandigheid opgeven. Maar als ze er eenmaal zijn, dan gaan ze het meestal best naar hun zin krijgen. Dan zien ze de noodzaak." Een voorwaarde is volgens Van Bommel wel dat je voortdurend met elkaar in gesprek bent en het als een proces benadert. "Als je te snel wil, zetten mensen hun stekels op."

Van Bommel: "We zeggen wel eens dat we een kerk van eeuwen zijn. Toch staat dit onder druk. Om daar met negen geloofsgemeenschappen een werkbare modus in te vinden, stellen we voor om eerst het nieuwe bestuur te vormen en

dat vervolgens de tijd te geven om zich in te werken. Als je meteen alles centraal laat plaatsvinden dan wordt een penningmeester bijvoorbeeld knettergek. Die krijgt in één klap negen kerken, zeven kerkhoven en al het onroerende goed wat hier en daar verhuurd is, voor zijn kiezen. We stellen een periode van vijf jaar voor waarin het nieuwe bestuur gaat kijken wat centraal en decentraal aangestuurd kan worden bij de lokale groepen onder de torens. Omdat het zo'n groot gebied is, geven we onszelf enerzijds de tijd die nodig is om om te schakelen, terwijl we ons gewoon houden aan het beleidsplan van het bisdom."

INFORMATIEAVOND

Op 30 mei gaat M25 in Sint-Oedenrode van start met een informatieavond voor Veghel en Sint-Oedenrode. Voor meer informatie zie: <http://www.mtwentyfive.nl> of neem contact op met Kristel van der Loop, tel.: 073 6125488, mail: kerkensamenleving@bisdomdenbosch.nl

M25?

In M25 worden jongeren tussen de 12 en 18 jaar uitgedaagd hun grenzen te verleggen door zich in te zetten voor anderen. De naam M25, is afgeleid van de bijbeltekst Mattheüs hoofdstuk 25, waarin Jezus tegen zijn leerlingen zegt dat vooral belangrijk is wat ze voor de zwakkeren in de samenleving kunnen betekenen.

Kansen door communicatie

Met de komst van Karien Janssen - Schwiebbe voor de subgroep Communicatie zijn er voor de beoogde Nieuwe Parochie van Veghel vijf groepen operationeel. Als voormalig persvoorlichter van de Gemeente Veghel weet zij hoe belangrijk communicatie is in de verschillende fases van fusies. Net als Hans van Bommel maakt ook Janssen pas recent onderdeel uit van de voorbereidingen rond de parochiële samenvoegingen.

Janssen: "Ik ben lid van de Kerk, en dan wil ik ook graag een steentje bijdragen als dat nodig is. In de eerste vergaderingen van de bestuurlijke en de pastorale stuurgroepen die ik heb bijgewoond, heb ik betrokken mensen ontmoet die van harte mee willen werken om er iets van te maken. Op beide terreinen heeft communicatie een essentiële rol." De mensen vormen samen de Kerk volgens Janssen: "Je kunt nog zulke mooie structuren bedenken, als er geen mensen zijn, kun je niets. Daarom is het belangrijk om met alle betrokkenen, van werkgroepen tot parochianen, in contact te blijven. Je moet beseffen welke begrippen je communiceert en weten hoe iets kan landen. Als ik naar mezelf kijk en in de krant het woord 'fusie' lees, dan ga ik mij afvragen wat dat voor mij betekent. En zo denkt iedereen: Moet ik straks ergens anders naar de kerk? Het belang van communicatie is om in alle openheid draagvlak te creëren. Communiceren is samen delen, zowel informatie geven als luisteren. Als dat proces goed loopt, win je vertrouwen. Dat vertrouwen heb ik in de toekomst."

Janssen herkent de spanningen die er in de dorpsgemeenschappen leven van de tijd toen de gemeenten Erp en Gemeente Veghel één gemeente werden. "Dat kwam als een donderslag bij heldere hemel en veel inwoners waren daar niet gelukkig mee. Later werkte ik met de besturen van de dorps- en wijkraden. Toen merkte ik dat het allemaal aparte gemeenschappen waren met hun eigen identiteit en kenmerken. Dat geef je niet zomaar op. Dit soort processen heeft tijd nodig."

De eerstvolgende stap die de subgroep communicatie gaat zetten is het zoeken naar mensen voor het opzetten van het operationele deel van de communicatie. Janssen: "We denken aan een gezamenlijke website, een gezamenlijk parochieblad en er zijn wellicht ook andere kanalen waarmee je mensen kunt bereiken. We hebben het format uit de toolkit van het bisdom gezien. Daar zitten punten in die we kunnen gebruiken. Ook de plannen die een aantal parochies zelf al heeft, nemen we natuurlijk mee. Maar een nieuwe situatie biedt ook de kans om er op een nieuwe manier naar te kijken. Neem bijvoorbeeld de social media. Deze tijd biedt kansen, vooral op het gebied van communicatie. Jongeren draaien er hun hand niet voor om om daar iets leuks mee op te zetten en op deze manier kun je hen ook bij de geloofsgemeenschap betrekken. Ik zou zeggen: durf ze taken en verantwoordelijkheden te geven."

Centraal aansturen, lokaal uitwerken

Met deze titel vat Jan Rietbergen de samenvoegingsstrategie voor Nieuwe Parochie Veghel samen. Als voorzitter van de pastorale stuurgroep is het zijn taak om mensen bij elkaar te houden. Elk dorp in de beoogde fusieparochie wordt vertegenwoordigd door een persoon. Rietbergen: "Ik vind het belangrijk dat elke gemeenschap echt gehoord wordt en niemand ondergesneeuwd raakt. Iedereen moet alle kansen krijgen om zijn verhaal te doen, zijn zorgen te uiten, behoeften kenbaar maken en vertellen wat er in zijn of haar geloofsgemeenschap leeft. Als voorzitter is het vervolgens de bedoeling dat je visie hebt, de lijn vasthoudt en geeft waar je naartoe wilt. Het moet geen stuurloos schip zijn, je moet weten welke koers je vaart."

Het uitgangspunt, de beleidsnotitie van het bisdom, biedt volgens Rietbergen de kaders waar de stuurgroep zich heel bewust aan wil houden. "Die kaders zijn goed. Maar dan heb je nog geen koers. Al prattende met de pastorale stuurgroep blijkt hoe belangrijk het is om de vitaliteit van de lokale geloofsgemeenschap te koesteren. Onze conclusie is dan ook dat we in het nieuwe plan kiezen voor een centrale aansturing en een lokale uitwerking." De stuurgroep neemt de operatie erg serieus. Om de inleiding van het startdocument te formuleren waren er drie à vier vergaderingen nodig waarin zorgvuldigheid voorop stond. Rietbergen waardeert daarbij de steun van pastoraal werker Anton van der Steen met wie hij veel stukken heeft voorbereid. "Zijn inbreng in het proces is echt onmisbaar."

Evenals andere parochies kampt Veghel met een tekort aan vrijwilligers en een hoge vergrijzing. Rietbergen: "Veghel als plaats is niet groot, maar als daar in een keer zes kerkdorpen bij komen, wordt de vijver groter. Dat is voor de afzonderlijke werkgroepen in de dorpen gunstig, want die hebben dan meer kans om te herleven of opnieuw op te starten. Je hoeft niet negen keer het wiel opnieuw uit te vinden. Als de negen geloofsgemeenschappen kunnen terugvallen op een paar vitale werkgroepen, heb je daar veel meer aan." Met gepaste trots

benadrukt de voorzitter dat er zich veel talent en betrokkenheid in de kerkdorpen bevindt. "Als je met andere dorpen gaat praten, merk je dat het heel verrijkend is wat er allemaal is opgebouwd. Hoe groter het gebied is, hoe rijker de schakering aan ideeën. Dus die bundeling die het bisdom voorstelt is erg goed, daar voorkom je het doodbloeden mee." Veghel en omgeving delen van oudsher een agrarische oorsprong en zien elkaar niet als bedreiging volgens Rietbergen. "Men verstaat elkaar. De dorpen vormen eigenlijk al een natuurlijke eenheid."

Angst is er natuurlijk altijd dat parochies hun eigenheid verliezen, beseft Rietbergen. Die eigenheid komt onder andere tot uiting in de vieringen. Als tip voor parochies die ook aan de vooravond van samenvoeging staan adviseert hij goed te luisteren naar wat er leeft in de lokale geloofsgemeenschappen. "In het begin is goede communicatie cruciaal, maar wanneer de jaren verstrijken en emeriti gaan wegvallen zullen de vieringen onder druk komen te staan. Het is goed dat het bisdom eisen stelt aan voorgangers, het kan echter een probleem worden als er alleen vieringen in de parochiekerk kunnen plaatsvinden."

Alle Nieuwe Parochie-katernen zijn als PDF-bestand te lezen via de website www.bisdomdenbosch.nl onder de rubriek 'Nieuwe Parochie'.

Teksten: Marc de Koning

